

James Bradburne

‘Wie vertelt het verhaal in een museum?’

‘Er is een verteller, maar wie is de luisteraar?’

Met deze vragen opende James Bradburne, directeur van het Palazzo Brera museum te Milaan, zijn keynote op het Erfgoed Vertel Event.

In een museum zijn het meestal de deskundigen die het verhaal vertellen. Op kleine bordjes naast de schilderijen staat een uitleg, het zijn korte verhaaltjes. Degene die deze uitleg heeft geschreven, de expert, bepaalt de inhoud. Hij vertelt het verhaal. De bezoeker, de leek, kijkt ernaar. Deze machtsstructuur zorgt ervoor dat de museumbezoeker zich niet kan identificeren met het kunstwerk. Hij is maar een leek, wat weet hij er nou van? Deze verhaaltjes lezen, dat doen de meeste mensen trouwens niet eens. Deze teksten zijn echter wel van doorslaggevend belang of mensen een verbinding kunnen maken met kunst of niet.

Bradburne stelt de vraag naar wiens stem we moeten luisteren in een museum, naar de stem van de deskundige of naar de stem van de bezoeker. Volgens Bradburne moet de stem van de bezoeker gehoord worden. Zijn stem moet onder andere doorklinken in de stukjes die te lezen zijn bij de kunstwerken.

In het Palazzo Brera museum zijn alle werken dan ook van nieuwe teksten voorzien. Teksten geschreven door kinderen, beroemde auteurs en dichters. Zo schreef een kind bij een schilderij van Cézanne onder andere het volgende:

“Nou, Cézanne houdt wel van groen! Zelfs als je er urenlang naar kijkt wordt je nog niet moe. Die vijf zwemmers kunnen allemaal goed met elkaar overweg, behalve een van hen (aan de rechterkant) die lijkt te huilen. Dit is een koele dag in het voorjaar met een zacht briesje, denk ik. De lucht is immers grijs en de mensen proberen zich snel af te drogen. Ik vind dit een deprimerend schilderij omdat de meeste mensen fronsen.”

Wanneer de mensen dergelijke teksten lezen bij schilderijen komen ze vaak nog even terug om er opnieuw naar te kijken. Op dat moment ontstaat er een verbinding tussen de bezoeker en het kunstwerk, dan bereikt het museum haar doel. Een doel dat Bradburne omschrijft als:

“The museum has to function as an institution for the prevention of blindness in order to make works work... Works work when, by stimulating inquisitive looking, sharpening perception, raising visual intelligence, they participate in... the making and re-making of our worlds”

Het museum is een plek waar we allemaal horen, waar niemand wordt buiten gesloten. Een plek waar ieders verhaal gehoord mag worden.